

'It really is Transition Time!'

Zet versneld in op sluiten plastic kringloop

Plastic lijkt de aartsvijand van het milieu. Tegelijkertijd is plastic uitermate functioneel. Het gebruik elimineren is dan ook geen optie. Het goede nieuws is: dat is helemaal niet nodig.

JAN PETER BALKENENDE, VOORZITTER DSGC

De hoge plastic afvalbergen, de verbranding waarbij broeikasgassen vrijkomen, de plasticsoep in de oceanen, het zwerfafval; het zijn gigantische problemen die volgens veel milieuorganisaties maar op één manier opgelost kunnen worden: rigoureuze reductie van gebruik van plastic. Daar staat tegenover dat plastic voor ontelbare producten wordt gebruikt. Denk aan verpakkingen om voedselbederf tegen te gaan, huishoudelijke apparaten die door het gebruik van plastic een langere levensduur krijgen of flessen die lichter zijn dan glas en daardoor minder brandstof bij transport verbruiken.

Circulaire plastic economie

Als we onze krachten bundelen – bedrijfsleven, overheid, kennisinstellingen en non-gouvernementele organisaties (ngo's) - kunnen we een circulaire economie voor plastic realiseren; sneller dan de Nederlandse circulaire doelstelling van 2050 en mét een grote bijdrage aan de CO₂-reductiedoelstelling van het Parijse klimaatakkoord. Gezamenlijk moeten we ons inzetten voor baanbrekende innovaties, harmonisatie van het beleid in Europa en invoering van incentives die circulariteit stimuleren.

'Laat alle EU-landen plastic als grondstof behandelen in plaats van als afval'

Acht Nederlandse multinationals – Akzo-Nobel, DSM, FrieslandCampina, HEINEKEN, KLM, Philips, Shell en Unilever – hebben de concrete acties die bij die doelstellingen horen in kaart gebracht. Zij hebben onderzocht welke stappen op welke velden noodzakelijk zijn, niet alleen vanwege hun bedrijfsbelangen, maar vooral vanwege het maatschappelijk belang.

Sinds 2012 vormen de acht internationaal opererende bedrijven de Dutch Sustainable Growth Coalition (DSGC), met als doel oplossingen te bieden voor de belangrijke

duurzaamheidsvraagstukken van onze tijd. Zij hebben de Sustainable Development Goals van de UN omarmd en dragen met het onderzoek 'Transition Time! A circular economy for plastics'¹ vooral bij aan SDG12, duurzame consumptie en productie. Op 13 januari heeft de DSGC het rapport overhandigd aan eurocommissaris Frans Timmermans.

Baanbrekende innovaties

De DSGC-leden beschrijven innovatieve cases uit de eigen praktijk, waarin zij laten zien hoe zij concreet bijdragen aan het sluiten van plastic ketens. Zo gebruikt DSM hernieuwbare grondstoffen voor de productie van biobased plastics, recycleert Shell plastic afval met behulp van zijn pyrolyse technologie en laat KLM gebruikte flessen omzetten in grondstof voor 3D-printers. Alle DSGC-bedrijven hebben de ambitie uitgesproken afval te vermijden en hulpbronnen te bewaren en te herstellen. Zij investeren fors in

innovaties en door de kennis en ervaring hierover te delen, kunnen andere bedrijven innovaties overnemen of erop voortborduren. Zo worden baanbrekende innovaties gestimuleerd.

Aanbevelingen

Voor het gewenste overheidsbeleid geeft het onder-

FOTO: MICHEL WUNBERGH

zoeksrapport een reeks gedetailleerde aanbevelingen. Enkele voorbeelden daarvan, die het Europese beleid kunnen harmoniseren, zijn: zorg voor uniforme inzamelsystemen en laat alle landen plastic als grondstof behandelen in plaats van als afval. Voordeel hiervan is dat het dan getransporteerd kan worden naar recyclingfabrieken waar dan ook in Europa. Dit zorgt ervoor dat recyclaat breder ingezet mag worden. Ook wordt aanbevolen de vergunningverlening voor transport, verwerking en gebruik van secundair plastic eenvoudig en uniform te maken.

Drempel

Op dit moment is nieuw plastic gemaakt van aardolie goedkoper dan secundair plastic. Zeker in coronatijd, die veel bedrijven sombere vooruitzichten bezorgt, stagneert de inkoop van duurder duurzame grondstoffen². Hier schiet de marktwerking tekort en moet de overheid ingrijpen. Of ze dat nu doet in de vorm van subsidies of wettelijke verplichtingen, de overheid moet in actie komen.

Europese dimensie

Sowieso kan het beleid voor de verwerking van plastic tot plastic veel effectiever. Nu wordt veel plastic gestort. In Nederland is dat verboden, wat overigens geen punt is vanwege de geavanceerde infrastructuur voor het ophalen, scheiden en verwerken van afval. Maar in veel andere Europese landen ontbreekt die infrastructuur en mag plastic wel worden gestort. Ook worden afgedankte producten en verpakkingen geëxporteerd om te belanden op afvalbergen buiten Europa. Hier moet met regelge-

ving snel een einde aan komen. In het rapport wordt nauwkeurig beschreven hoe onder meer de Packaging & Packaging Waste Directive, de Basel Convention, en de Renewable Energy Directive kunnen worden aangepast. En bovenal moet Europa investeren in een inzamelings- en recycling infrastructuur. De verwerkingscapaciteit moet omhoog!

De DSGC is het met de Europese rekenkamer eens dat Europa substantieel moet investeren in innovatie om zowel de kwantiteit als de kwaliteit van gerecycled plastic te bevorderen. De EU heeft miljarden euro's in subsidieprogramma's klaar staan. Zet die daarvoor in. Ontwikkel robots die afval sorteren en investeer in toepassingen die vervuild plastic zo schoon kunnen maken dat er weer voedsel in verpakt kan worden. Zorg verder voor geavanceerde meetsystemen zodat bijvoorbeeld organisaties voor CO₂-reductie beloofd kunnen worden. Geef bestaande subsidieregelingen een andere oriëntatie, verbreed ze, zodat de productie van secundair plastic daarvoor ook in aanmerking komt. En zorg er vooral voor dat

nieuwe recyclingtechnologie snel kan worden opgeschaald, ook in Nederland.

Grondstoffenhub

Door krachten te bundelen kan sneller dan gedacht een circulaire economie voor plastic gerealiseerd worden. Dankzij de uitstekende infrastructuur, de sterke kennisbasis en het op duurzaamheid gerichte bedrijfsleven is een land als Nederland bijzonder goed gepositioneerd om een internationaal erkende hotspot voor circulariteit te worden. Het demissionair kabinet wil van Nederland dé grondstoffenhub van Europa maken. Laat het nieuwe kabinet daar met extra investeringen ook voor gaan, met een groot aandeel plastic recyclaat.

De European Green Deal van Frans Timmermans presenteert een meerjarenplan voor een klimaatneutraal continent. Een groot onderdeel van dit plan is het New Circular Economy Actionplan. Omdat circulair plastic tot een aanzienlijke CO₂-reductie leidt, richt het Actionplan zich ook op dit materiaal. Doelstelling is om in 2050 100 procent van de grondstoffen binnen de EU te recyclen. We zitten nu op 20 procent. De DSGC denkt dat een ambitieuzere doelstelling voor plastic mogelijk is: 80 procent in 2030. Het onderzoek 'Transition Time! A circular economy for plastics' laat concreet zien hoe. Laten we samen de schouders eronder zetten en de aanbevelingen opvolgen. It really is transition time! ●●●

voetnoot

1. Zie www.dsgc.nl/nl/nieuws/2021
2. Zie ook het artikel 'Plasticpandemie aanstaande' elders in dit nummer